

SOTE-UUDISTUS ON KORJATTAVA

SOTE-UUDISTUSTA EI ole vielä tehty. Sote-lait jopa rajoittavat mahdollisuuksia parantaa palveluja. Lait supistavat aluepäättäjien mahdollisuuksia hyödyntää yrityksiä ja järjestöjä. Nämä rajoitteet on poistettava hallituskaudella 2023–2027.

Lainsäädäntö ja alueiden ohjaus tarvitsevat lisäksi kannusteita ja velvoitteita, jotka ohjaavat alueita etsimään ja löytämään tuottavimpia palvelutuotantotapoja, hillitsemään sote-kustannusten kasvua ja parantamaan palveluihin pääsyä.

1 LAKEIHIN LISÄTTÄVÄ TIUKEMMAT VELVOITTEET ALUEIDEN OMAN PALVELUTUOTANNON TIEDOISTA

→ HYVINVOINTIALUEIDEN OMAN PALVELUTUOTANNON KUSTANNUKSET SELVITETTÄVÄ

LAKEIHIN ON lisättävä vaatimus siitä, että hyvinvointialueet selvittävät oman palvelutuotantonsa kustannukset, kustannusrakenteen, kustannusvaikuttavuuden, laadun ja saatavuuden. Selvittäminen on aloitettava oman tuotannon kustannusten ja kustannusrakenteen laskennasta. Laskennan ja selvittämisen tavan on oltava kaikilla hyvinvointialueilla yhtenäinen, minkä vuoksi malli kannattaa laatia kansallisesti.

→ PÄÄTÖS PALVELUTUOTANTAVASTA PERUSTELTAVA AINA

SOTE-JÄRJESTÄMISLAIN 16 § mukaan hyvinvointialueen on perusteltava päätöksensä, jos se aikoo hankkia palveluja yksityiseltä palveluntuottajalta. Perustelovelvoitteen tulisi koskea kaikkia hyvinvointialueen päätöksiä palvelutuotannosta: päätös pitäisi perustella myös silloin, kun alue päättää tuottaa palvelut itse.

2 VALINNAN- VAPAUTTA LISÄTTÄVÄ

→ **KELA-KORVAUKSET: NÄIVETYKSEN TIELTÄ TERVEYDENHUOLLON VOIMAVARAKSI**

KELA-KORVAUSTEN RAPAUTTAMINEN on lopetettava ja Marinin hallituksen leikkaukset peruttava. Kela-korvausten tasoa kannattaa nostaa, jotta ihmiset pääsevät jonoista hoitoon.

→ **ASIAKKAAN OMAN RAHAN KÄYTTÖ PALVELUSETELIN KANSSA SALLITTAVA**

ASIAKKAAN ON voitava käyttää omaa rahaa palvelusetelin arvon päälle. Nykyisellään tämän estävät sääntökirjoihin kirjatut kiinteät kattohinnat ja erilliset maininnat oman rahan käytöstä.

PALVELUSETELIÄ ON voitava tarjota ja myös tarjottava enemmän asiakkaan henkilökohtaisiin apuvälineisiin.

→ **PALVELUSETELIIN OLTAVA SUBJEKTIIVINEN OIKEUS, KUN HOITO- TAI HOIVATAKUU YLITTYY**

→ **PALVELUSETELIÄ ON TARJOTTAVA AKTIIVISEMMIN OMAN PALVELUTUOTANNON RINNALLA**

ALUEITA ON kannustettava palvelusetelin aktiivisempaan tarjoamiseen oman palvelutuotannon rinnalla.

Samalla on huolehdittava siitä, että palvelusetelin ehdot ja arvo ovat yhtäläiset oman palvelutuotannon kanssa.

→ **HOITOTAKUUN TUEKSI SANKTIOT SEN RIKKOMISESTA**

PERUSTERVEYDENHUOLLON SEITSEMÄN PÄIVÄN hoitotakuu on sinänsä positiivinen tavoite. Sen keskeinen ongelma on, ettei sen noudattamatta jättämisestä seuraa käytännössä mitään. Hoitotakuun toteuttamista on valvottava tiukemmin ja lakiin on kirjattava sanktiot sen noudattamatta jättämisestä.

3 SOTE-LAEISTA POIS ESTEET HYÖDYNTÄÄ MONITUOTTAJUUTTA

→ RIITTÄVÄN OMAN TUOTANNON VAATIMUKSESTA LUOVUTTAVA

HYVINVOINTIALUE EI VOI sote-järjestämislain 8 § mukaan ostaa palveluja laajasti yksityisiltä palveluntuottajilta, vaikka alue itse katsoisi tämän parhaaksi. Tämä vie hyvinvointialueilta työkaluja järjestää asukkailleen parempia palveluja.

→ ALIHANKINTASELVITYKSEN EHDOTUKSET LAKIIN

HALLITUKSEN ASETTAMA työryhmä ehdotti, että yksityisten palveluntuottajien alihankintaa helpotetaan. Työryhmä ehdotti, että alihankintaa 49 prosenttiin rajoittavasta sääntelystä luovutaan ja että pienten yrittäjien alihankinnan käyttöä helpotetaan esimerkiksi sairas- ja vanhempainvapaa-tilanteissa.

SELVITYKSEN EHDOTUKSET on saatettava lakimuutoksiksi sote-järjestämislain 17 §:ään 2023 alkavan hallituskauden alussa.

→ ERIKOISSAIRAANHOIDON VIRKALÄÄKÄRIVAATIMUKSESTA LUOVUTTAVA

SOTE-JÄRJESTÄMISLAIN 12 § rajaa erikoissairaanhoidon hoidon tarpeen arvion ja hoitoon ottamisen päätökset vain hyvinvointialueen palveluksessa olevan lääkärin tehtäviksi. Tämä rikkoo toimivia erikoissairaanhoidon ulkoistuksia ja estää tai hankaloittaa uusien tekemistä.

→ YMPÄRIVUOROKAUTISEN PÄIVYSTYKSEN ULKOISTUSKIELLOSTA LUOVUTTAVA

SOTE-JÄRJESTÄMISLAIN 12 §:N kielolle ei ole tarkoituksenmukaisia perusteita.

→ YKSITYISTEN PALVELUNTUOTTAJIEN JA HYVINVOINTIALUEEN VUOROPUHELUN FOORUMI LAKISÄÄTEISEKSI

SOTE-LAKEIHIN ON lisättävä hyvinvointialueille velvoite perustaa pysyvä, hallintosääntöön kirjattu vuoropuhelun foorumi yksityisten palveluntuottajien ja hyvinvointialueen välille.

→ MONITUOTTAJUUS PALVELUSTRATEGIOIDEN LÄHTÖKOHDAKSI

ALUEIDEN ON tarkasteltava sekä julkista että yksityistä palvelutuotantoa kokonaisuutena. Julkista tuotantoa ei tule suosia, vaan kaikkia tuottajia on arvioitava objektiivisesti.